

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
Rozdział I	
Interdyscyplinarna charakterystyka duchowości	20
1. O duchowości etymologicznie	20
2. O duchowości filozoficznie	23
2.1. Duchowość – praktyka duszy	23
2.2. Duchowość – kategoria graniczna	29
2.3. Duchowość – element integrujący	31
3. O duchowości kulturowo	39
3.1. Duchowość – fakt społeczny	39
3.2. Duchowość – doświadczanie organicznych więzi wspólnotowych	44
3.3. Duchowość – fenomen uniwersalny	48
4. O duchowości psychologicznie	53
4.1. Duchowość – psychiczne życie jednostki	53
4.2. Duchowość – <i>w</i> czy <i>obok</i> religii?	57
4.3. Duchowość – przedmiot naukowego badania	58
5. Podsumowanie	60
Rozdział II	
Duchowość jako tajemnica człowieka i kultury	62
1. Duchowość jako moralność	65
1.1. Religia naturalna – Jean-Jacques Rousseau	65
1.2. Miłujące serce – Johann H. Pestalozzi	69
1.3. Charakter moralny – Johann F. Herbart	75
1.4. Szlachetny pożytek i pożyteczna szlachetność – Bronisław F. Trentowski	78
1.5. Miłowanie dusz ludzkich – Jan W. Dawid	82
2. Duchowość jako kultura	86

Rozdział III

Duchowość jako praktyka	100
1. Samowychowanie i bycie we wspólnocie	100
1.1. Sztuka duchowego poznania – Rudolf Steiner	105
1.2. Duchowość jako życie – szkoły eksperymentalne	107
1.3. Praktyka miłości – Janusz Korczak	113
1.4. Podsumowanie	117
2. Duchowość jako przygotowanie do zmiany społecznej	119
2.1. Duchowość jako praktyka miłości w dialogu – Paulo Freire	121
2.2. Duchowość jako zaangażowane działanie zintegrowanego podmiotu – Peter McLaren	126
2.3. Duchowość jako praktyka współczucia i rozwijanie wyobraźni – Martha Nussbaum	131
3. Duchowość jako praktyka integrowania jednostki i wspólnoty	140
3.1. Praktyki kontemplatywne	145
3.2. Pedagogika kontemplatywna	148
3.3. Podsumowanie	159

Rozdział IV

Mapa duchowości	162
1. Wspólny trzon duchowości w różnych koncepcjach pedagogicznych	162
1.1. Poznanie siebie	165
1.2. Miłość	168
1.3. Konwersja społeczna	168
1.4. Doświadczenie wspólnotowości	171
2. Wymiary zróżnicowania kategorii duchowości w różnych koncepcjach pedagogicznych	174
2.1. Duchowość jako tajemnica vs duchowość jako praktyka	174
2.2. Duchowość ekstrawertyczna vs duchowość introwertyczna	176
2.3. Duchowość elitarna vs duchowość egalitarna	176
2.4. Duchowość jako pochodna natury vs duchowość jako pochodna kultury ...	177
2.5. Duchowość jako moralna doskonałość vs duchowość jako samopoznanie ...	178
2.6. Duchowość socjalizująca vs duchowość emancypująca	179
2.7. Duchowość „naznaczająca” vs „rozpuszczona”	180
2.8. Nowoczesna duchowość vs ponowoczesna duchowość	181
2.9. Duchowość topiczna vs duchowość oderwana od miejsca	187
2.10. „Egiptomania” vs karnawał zwyczajności	188

---

3. Duchowość (nie)usuwalna i (nie)obecna w pedagogice	190
3.1. Lęk przed emancypacyjną siłą duchowości	194
3.2. Percepcja duchowości jako egocentrycznego wycofania się w siebie	195
3.3. Odejście od rozumienia duchowości jako etycznego przygotowania w procesie docierania do wiedzy	196
3.4. Powielanie stereotypu duchowości jako „daru łaski”	197
3.5. Niezadawanie sobie pytania „jak”	198
3.6. Lęk przed profanowaniem duchowości	199
3.7. Neoliberalna logika edukacji	202
3.8. Sceptycyzm i cynizm	202
4. Po co nam duchowość w edukacji?	203
4.1. Działanie na rzecz inkluzywności i egalitaryzmu	204
4.2. Radzenie sobie z niejednoznacznością świata	207
4.3. Budowanie pękniętej tożsamości	208
4.4. Towarzyszenie w duchowym rozwoju	211
Bibliografia	216